

INFO
2019-05-22

Inmätning – vanliga frågor och svar

Här redovisas några svar på vanliga frågor som kommit till Naturvårdsverket kring inmätning och hantering av reservatsgränser i VIC Natur. Det är ett komplement och förtydligande till vägledningen ”Gränsarbeten vid områdesskydd enligt Miljöbalken” som finns på: <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/fastighet/Vagledning-Gransarbeten-utkast.pdf>.

Bakgrund

Naturvårdsverket (NV) och Länsstyrelserna (LST) anlitar Skogsstyrelsen (SKS) för inmätning och utstakning av reservatsgränser. Hanteringen av uppdragsbeställningar och leveranser sker i VIC Natur.

Det är viktigt att veta att i de fall SKS mäter in reservatsgränser som sammanfaller med befintliga fastighetsgränser mäter SKS även in fastighetsgränsen. Innebär inmätningen att fastighetsgränsens kvalitet förbättras skickar SKS dessa inmätningar till Lantmäteriet (LM) så att redovisningen i registerkartan förbättras.

Korrekta naturreservatsgränser är viktigt och ett arbete är påbörjat för att kunna förbättra hanteringen och redovisningen av geometrin för reservatsgränser och dess förhållande till fastighetsgränser i VIC Natur.

För att det ska bli bra resultat avseende inmätningens arbete krävs bra samordning och kommunikation mellan berörda parter. Reservatsbildningsprocessen ser olika ut för olika reservat vilket betyder att inmätning av SKS, köp av NV, fastighetsbildning av LM eller fastighetsbestämning av LM kan komma i olika skeden av processen för olika objekt. Det är därför svårt att hitta en ideal process som fungerar för alla objekt. Huvudspåret är dock att SKS gör inmätningen sent i bildandeprocessen, när förhandlingar är klara och man vet om det blir intrång eller köp, men före NR-beslut för att beslutet ska grundas på korrekta och inmätta reservatsgränser.

Fråga 1. Skogsstyrelsens inmätning av reservatsgränser och Lantmäteriets förrättningsmätning – vem gör vad?

Inmätning av reservatsgränser görs av Skogsstyrelsen

SKS sköter all inmätning av *reservatsgränser* och hanteringen av inmätningssuppdragen i VIC Natur. Dock bör inte SKS göra fältmätning när det gäller reservatsgränser som ska sammanfalla med nybildade eller bestämda fastighetsgränser som har (eller ska) mätts in och markerats i fält av LM. Se vidare nedan angående *Lantmäteriförrättningar*.

Skogsstyrelsen markerar inmätta reservatsgränser i fält genom utstakning med snitslar, käppar eller annan märkning enligt länsstyrelsens instruktion.

Om befintliga fastighetsgränser (som reservatsgräns ska sammanfalla med) inte kan återfinnas i fält kan SKS bedöma att det behövs fastighetsbestämning. Se vidare fråga 2 angående Ansökan om fastighetsbestämning.

Lantmäteriförrättningar (fastighetsbildning, fastighetsbestämning)

Då NV köper del av fastighet så kommer LM vid fastighetsbildningsförrättningen att mäta in och markera de nya fastighetsgränser som bildas. Befintliga fastighetsgränser kommer inte att mätas in eller märkas ut av LM om det inte är nödvändigt för själva förrättningen eller om NV yrkar på det i förrättningen. Om NV köper en hel fastighet eller ett helt skifte av en fastighet så gör således LM normalt inte någon mätning eller utmärkning i fält eftersom ingen ny fastighetsgräns bildas.

Fastighetsbestämning är en lantmäteriförrättning där LM utreder och beslutar om var en fastighetsgräns går samt mäter in och markerar den bestämda fastighetsgränsen. Se vidare fråga 2 angående Ansökan om fastighetsbestämning.

Utmärkningen/gränsmarkeringar som LM gör i samband med lantmäteriförrättning är oftast rör i mark med en träläkt bredvid för att synliggöra markeringen. Snitsling görs mellan gränsmarkeringarna om det inte är så kort att det går att se mellan punkterna. Resultatet av LMs inmätningar av nya fastighetsgränser redovisas i en förrättningskarta med tillhörande teknisk beskrivning. I den tekniska beskrivningen framgår det hur brytpunkterna/gränsmarkeringarna har markerats i fält men det framgår inte om gränsen har snitslats.

Nybildade fastighetsgränser kommer in i registerkartan efter att förrättningen vunnit laga kraft och registrerats av LM i fastighetsregistret. I VIC Natur uppdateras registerkartan (fastighetsgränserna) varannan vecka.

LM arbetar *inte* i VIC Natur. Om en reservatsgräns ska sammanfalla med en nybildad fastighetsgräns så är det SKS som lägger in reservatsgränsen i VIC Natur utifrån den av LM inmätta fastighetsgränsen, efter uppdragsbeställning från LST (se fråga 5-6).

Fråga 2. Ansökan om fastighetsbestämning – vem gör vad?

I det fall SKS inte kan återfinna en fastighetsgräns och därmed bedömer att det behövs en fastighetsbestämning för att återfinna gränsen tar SKS fram ett underlag till lantmäteriansökan om fastighetsbestämning. SKS stämmer av ansökan med NV. Efter NVs godkännande skickas underlaget vidare till LST (via e-mail) som skriver under och skickar in ansökan till LM.

Fråga 3. Hur vet LST när LMs arbete med förrättningsmätning ska ske och när det är klart?

När NV ansöker om fastighetsbildning anges i ansökan att LM ska kontakta LST inför fältarbeten. NV skickar kopia av ansökan till LST. När förrättningen är klar (har vunnit laga kraft) skickar LM förrättningsakten till NV som skickar vidare en aktkopia till LST (fastighetsförvaltningen) för kännedom.

Det går inte att se i FIDOS att en förrättning är klar utan man behöver titta i ett fastighetsregisterutdrag eller på fastighetsgränserna i registerkartan. Observera att det kan vara upp till två veckors eftersläpning innan förändringarna i registerkartan syns i VIC Natur.

Fråga 4. Hur kommer reservatsinmätningen in i VIC Natur?

När SKS slutför ett inmätningssuppdrag så läggs den inmätta geometrin in i VIC Natur (LM-klienten) tillsammans med karta och teknisk beskrivning samt uppdraget markeras som slutfört i VIC Natur (LM-klienten). LST får då en avisering och måste införa resultatet (i DOS eller NVR) för att objektsgeometrin ska ändras. Om endast en del av objektsgeometrin har ingått i uppdragsbeställningen så justeras endast den aktuella delen av reservatsgränsen. För att LMs förrättningsmätningar ska komma in i VIC Natur (när reservatsgräns ska sammanfalla med fastighetsgräns) måste det hanteras genom en beställning till SKS, se fråga 5-6.

Fråga 5. Reservatsgränsen i VIC Natur är felaktig – hur rättas den?

Kontrollera först att alla inmätningssuppdrag på objektet är *införda* i DOS eller NVR.

I det fall en reservatsgräns behöver justeras för att sammanfalla med en av LM nybildad eller bestämd fastighetsgräns så görs det av SKS. LST beställer ett uppdrag från SKS av typen "Utstakning/inmätning" och anger att uppdraget är att korrigera en reservatsgräns mot en fastighetsgräns i registerkartan utifrån LMs förrättningshandlingar (dvs utan fältarbete).

Fråga 6. Kan jag få en inmätningsskarta över hela reservatsobjektet när både SKS och LM gjort fältmätning i objektet?

I det fall en reservatsgräns består av både nya/bestämda fastighetsgränser inmätta av LM och delar som mätts in av SKS så kan SKS göra en "sammanslagen karta" över hela reservatsgränsen om LST vill. LST gör då en beställning till SKS av "Utstakning/inmätning" och anger att uppdraget endast består av att skapa en sammanslagen karta utifrån SKSs och LMs inmätningar. Om samtliga sträckor av reservatsgränsen som behöver mätas in i fält är inmätta (av LM eller SKS) så ska SKS ändra reservatsobjektets geometristatus till "slutligt inmätt".

Kontaktpersoner

Emma Pöppel, emma.poppel@naturvardsverket.se

Birgitta Olsson, birgitta.olsson@naturvardsverket.se